

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tlo bez kose!“

Za oglašavanje plaća se 10 halara po rednim
na više puta po pogodbi.

Oglašaji šljivi se na uredništvo lista.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nežančirani
listovi se ne primaju.

Br. 46.

Veloško-Opatija u četvrtak 13. studena 1902.

God. III.

Molimo sve naše oienjene
predplatnike, da čim prije po-
šalju predplatu za „Nar list“.
Predplata iznaša: Za cijelo leto
8 K, (za seljake 4 K) za pol
leta 4 K, (za seljake 2 kruno.)

Tužna Istra.

Ni jedna provincija u Austriji nije
tako siromašna, kako naša Istra. —
V Istre ni velikih tvornica ili fabrika
niti je velike trgovine. Stanovništvo
Istre bavi se najviše poljodjelstvom. Za
poljodjelstvo je pak u Istre premalo
plodne zemlje. I tako siromašni istar-
ski kmet muči se i trudi na svojem
bokuniće zemlje, da prehrani sebe i
svoju družinu; komač, komač dobije iz
zemlje toliko, koliko treba za svoju
družinu i za porez. Buduć pak porez
svako leto raste, istaraki kmet zapada
ave to više va dug iz koga se neće
nikada izkapat.

Vrhu cesarskega poreza mora
kmet plaćat komunjske i provincijalne
adicijonale, a ovi su puno veći nego
cesarski porez. Komunjski adicijonali
va istarake obćinah, koje imaju Tali-
jani u rukah iznašaju popreko 100 po
100. Provincijalni adicijonali iznašaju
kako smo zadnji put dokazali za ob-
ćinu Grožljan preko 100 po 100, pak
kako će siromašni kmet iz one mršave
zemlje stići toliko beći, da se svi ti
adicijonali plate?

Zač su pak u Istre adicijonali
tako veli? Za to zač Talijani zapo-
vedaju i upravljaju, ovom siromašnom
provincijom a znano je, da čim Tali-

jani upravljaju to slabo uspeva. —
Kamo gredu svi novi koje naša pro-
vincija dobije za adicijonale? Već si
zlodej! Mi znamo samo ovo: Provinci-
jalna junta za Istru dava putem sa-
veza potrošarinskih društva va Pule 8
tisuć krun na leto za izdavanje onega
smradnoga lista ki se zove „Prava
Naša Sloga“.

Teh 8 tisuć krun na leto se raz-
deli mej fiskarom Battara, Doktorom
Costantini, Krtićem i Ninotom Rožin-
im. Junta va Poreču odprla je za
dišpet Hrvatom talijanski gimnaziji va
Pazine na kega troši najmanje 20
tisuć krun na leto za svem tem da ta
gimnaziji ni bil od nikakove potrebi,
zač Talijani imaju va Kopre talijanski
gimnaziji kega cela Austrija plaća.

Talijanska većina va istarskem
saboru je pred nekoliko let odlučila,
da se ima zidat železnica Trst-Poreč.
Tu železnicu su ovo leto dovršili sa
troškom od 3 milijuni krun, za koje
porečka junta garantira 4 po sto inte-
resa na leto.

Ova nova železnica ne nosi ni
toliko, koliko se karbuna na dan
porabi. Tu dakle je svaki dan na sto-
tine gubitka pak će porečka junta,
dakle cela provincija Istra, morat pla-
ćat na leto okole 100 tisuć krun za
interes na kapital ki se je porabil za
tu nepotrebnu i nekoristanu železnicu.
Ča pak znači 100 tisuć nepotrebne
troška za jednu provinciju kakova je
Istra to će znat svaki ki samo malo
pozna siromaštvo Istre. Kako da ni
Talijanom ni to dosta naprtili su celoj
provinciji jedno novo breme.

Ovih dan odprli su va Pule žen-

ski licej, višu djevojačku školu, koju
će cela provincija uzdržavat s troškom
od najmanje 15 tisuć krun na leto.
Dokle Talijani v Istre pušćaju 17 ti-
suć kmetake dece prez školi troše va
Pule za jednu samu talijansku školu
15 tisuć krun. Recite malo ne vapije
ovo postupanje istarskih Talijana Bogu
za osvetom? Da pak svojemu gajilemu
gospodarenju postavi krunu, odlučila
je sada porečka junta davat nekoliko
tisuć krun na leto subvencije talijan-
skemu društvu od vapori „Unione
Istriana“ samo za to, da putem njega
potalijani Liburniju.

Na stotine tisuća na leto hiti tako
porečka junta va more a svako leto
adicijonali rastu, tako, da siromašni
istaraki kmet ako dan i noć dela ne
more pridelat koliko treba davat za
plaćila. Ako bude ovako šlo naprvo
do nekoliko let preti Istre financijski
bankerot od kojega ju neće spasit svi
Benatti i svi Bartoli.

Skrajno bi bilo vreme, da vlada
zabode malo svoj nos va račune po-
rečke junte jerbo ako toga brzo ne
učini bit će prekasno.

Iz bečkoga parlamenta.

Prošli čedan vodila se je u bečkom
parlamentu debata o izvaji ministra preš-
denta Körbera o uređenju jezikovnog pi-
tanja u Česko-Moravskoj. U tu debatu se-
guro je i vrli zastupnik dalmatinski Juraj
Biankini, koji je u sednici od petka držao
znameniti govor.

Mi ćemo iz tega znamenitega govora
navesti samo glavne misli.

znali ni gdje smo, ni kamo nas vodi naš
zapovjednik. Bila to samo jedna satinja.
Dok je oluja najžešće kidala, stajamo uz
cestu, stisnuti jedan uz drugoga kao stado
ovaca, te nagadjamo i nalučivamo, kako
bi nam pri duši bilo, da nas zaskoči nepri-
atelj. Kad bi sievnuo, zasvietlila bi se voda
po cesti, onaj bi šumoviti kraj izkoočio za
hip iz mrke noći, pa opet najgušći mrak,
kiša, vjetar, šum, tutnjava, psovke. Straž-
meštar Marko bio mi se prikućio i pritajio
se uz mene.

— Mislite li, da će nas Turci onako
iz zasjede? ... šaptamo mi napokon u uho.
— Moguće, odgovorih mn.

Marko razkolati oči i opet šaptu: —
Ta ne mojte se šaliti!

Oklja se utiđa, nebo se malo razgali,
pa nastavismo svoj put. Noć mi se užasno
otezala. Napokon prevalismo planinu, a pred
nama puče velika dolina. Tamo na kraju
dizala se magla. Bijase baš u razsvanće,
laštile su se grdne litice nad nama, a mi
stupamo u hladu. Eto nas u drugoj dolini.
Na jednom obronku opazismo tor i u njem
mnogo ovaca. Kad mi se približimo, za-
povjedi nam satnik, da se odmorimo. Nas
nekolicina podjosemo u tor, gdje je mlada

Ministar predsjednik je u svojoj izjav
od 16. oktobra zaboravio, da obstoji i jedno
jugoslavensko jezikovno pitanje, koje se radi
pravednosti i mira u državi mora čim prije
rešiti. Prisiljeno i neopravdano uzdržavanje
talijanskoga jezika, kao službenog jezika
prouzročuje na jugu države takovo mešanje
da se svaki pravi rodoljub mora zgražat.
U nijednoj državi na svetu nebi se trpjelo
tako bezramnu agitaciju kakovu dopušte-
njem austrijskih oblasti vrši Italija u južnih
pokrajinah, kako da habsburska država
nima već ni jednoga činovnika koji bi na
jugu branio interese slovenskoga pučanstva.
Talijanski senatori dolaze nadzirat talijan-
ske škole u Austriji, kako da bi bili austrij-
ski nadzornici.

Talijanski deputat Bovio je u septem-
bru držao u Napulju jedan govor, u kojem
je spomenuo da duh Imbrania stoji nad
Kvarnerom i čeka na Italiju. Kad je Bovio
spomenuo Kvarner Talijani su mu kako ludi
pljeskali. — Na universe u Rimu nalazi se
jedna spominaka ploča na Guglielmo Ober-
dank (koji je godine 1884. u Trstu bacio
na našega premislivitega cesara bombu op.
sl.) Ove iredentističke izjave jesu plod vla-
dine protuslavenske politike u južnim po-
krajinam; one politike, koja kratki Slovenom
u Trstu i Istri služiti se u uređih svojem
materinskim jezikom; one politike koja 20
tisućam Slovincem u Trstu neda jedne pučke
škole; one politike, koja je trćanskog bi-
skupiji narivala biskupa, koji ne razumije
jezika velike većine pučanstva.

U Dalmaciji živi 565 tisuća Hrvati a
samo 15 tisuća 245 Talijani. Svi autonomni
uredi zvano Zadra imaju hrvatski za uredovni
jezik; pak ipak cela zemlja zahtjeva, da se
u c. k. državne urede uvede hrvatski jezik.
Posledica toga je, da iredentisti nastoje pre-

žena muzla ovoc. Kad nas opazi, snebi se,
probleđi i stane drhtati. Liepo ju umolismo
da nam proda mlieka, a ona ni rieči, kao
da je zaniemila, nego nam pokasne mlieko.
Mi se napisimo i htjedosmo platiti, ali žena
sustegne ruku.

Sunce bijaše i za dva koplja odakooćilo
kad stigosmo na jedan brieg pust i gol. Tu
bijaše cesta strmentitja nego igdje kud smo
bili prošli. Sad stadosmo. Kapetan ponamjesti
nekolicina straža po svih viših mjestih, a os-
taloj momčadi zapovjedi, da odloži puške i
teleške. U malo svima bi jasno, kakav nas
posao čeka, jer se na jednom briegu podjenu
kola, silna povorka, koja su vozila hranu i
municiju u Jajce, Travnik i možda dalje.
Kapetan porazdieli satinja na više hrpa, te
se svi rastarkamo po briegu da pomašemo
konjem, da guramo kola po većih strminah.
Kad bi dopratili, dovukli kola na vrh briega
ili na vrh koje strmine, onda trćasmo dolje,
pa hvataj druga, guraj, vuci, znoj se, neka
pucaju kosti.

Po toj lomnoj putini bilo je babulji i
i gruha. Kola pridolaze, silna se povorka
vuče i mota po odaljenih boćinah i stranah,
gubi se u doline i opet se pomalja sad na
kojem sedlu, sad iz koga klanjca. Koliko ti
oko siđe, crne se kola i konji. Vojnici pro-
laze mimo nas umorni, izmućeni od hođa,
uznojeni, šedni, te nas i ne gledaju. Neki
vođe po dva konja, obterećena kofovi, u ko-
jih nose hranu. Častnici viđu, ljute se na
momčad i sile ju, da pospješ korak. Vidio

PODLISTAK.

Pod puškom.

Napizao Ergenij Kumičić.
(Nastavak.)

I opet se vućemo blatnom cestom, pri-
mićemo se k brežuljkom. Na desno nam
je prigorie planine Krnji, a na lievo dižu
se vrhunci Devetine u golubinjom svjetlu.
Polje se sunaje. U malo stigosmo u šumo-
vite dolove, pa sad uz brdo, sad niz brdo
osvanusmo na banjalučkom polju. Trideset
munara kupalo se već u suncu, kube dž-
mija ožarile su se, krasna Osmaća planina,
što se diže iza prostrane varoši, crtala se
na rumenou nebu. Sila vojske pritčila to
polje pred Banjalukom. Kad to opazih, od-
mah mi sunu u glavu misao: gref Andraš
nije istine govorio, kad je rekao da će po-
slati u Bosnu samo dvie satinje sa glasbom.
Tu nadjosmo i našu pukovnju. Još nas isti
dan uvrtiše u razne satinje, da ih podpune.
Mene uvrtiše u satinju, u kojoj je bio i
Ernesto. Dugo se razgovaravamo o njegovoj
obitelji. Prve sa mu rieči bile:

— Kako je mojjoj Sodi? i sunu mu se
izviše na oči.

— Dobro, odvratih ja. Još nisi tata,
no bit ćeš za koji dan.

— Znam; jučer sam dobio njezinu
pismo, kimne i tužno se nasmiće.

U večer redue stražmeštar satinji, neka

se priredi odmah, jer da ćemo dalje. Naš
stražmeštar bio zanatom brijač. Visok, pla-
vokos, golobrad, velike glave; uvijek je za-
dirkivao u ljude, sad je htio, da se to učini,
a za čas zahtievao nešto, česa bi se opet
okanio, te vikao i ljutio se bez razloga.
Lice mu bilo blieđo i puno nabora, a nije
mu se navršila ni trideseta. Neprestano se
hvalisao i junao. Zapovjednik satinje bio
omašan čovjek, visok, kočcaš, plavokos,
ohol, oštar i mrk. U suton krenusmo iz ta-
bora. Ernesto i ja idjasmu zajedno.

II.

Ona cesta, što vodi iz Banjaluke u
Jajce, uzpinje se po Osmaći na kratke za-
voje, pa se tako svakim časom redaju novi
prozori.

Vrbas se svija u tiesnoj dolini, na mje-
stima se sunuje, valja se među grebeni,
pjeni se preko stiena srebrenim razpralom,
a u gornjem se „šeheri“ Banjaluke razši-
ruje, te mirno protiče i pere temelje neko-
jim turskim kućicam. Verasmo se onimi str-
menitimi zavoji, i mišljasmu, da ćemo do
mala odahnuti na vrhu planine, ali kad
bismo se izrvili do prvoga okuka, opazismo,
da je opet zavoj na onoj strmini. Put bijaše
blatan i sklizak. Idjasmu rubom ceste, a
pod nama strašni ponori, obrasli mrklom gu-
stinom. Dva debela sata hodasmo uspješni
teško zadihavajući se, do akrajnosti izmu-
ćeni. Ne da kapetan da odaluenemo. Lako
njemu na konju. Kad je uočalo, udari opet
kiša, zapadosmo u klanjce jadikovece; nismo

pobit i Dalmaciju, koju su poslije bitke kod Vise bili izbrisali iz svoga programa. Iredentistička propaganda je podprta od talijanskega pučka ali također od talijanske vlade. — Lega Nazionale nije ništa drugo nego jedna filijalka od rimske „Dante Alighieri“ a služi se svakoga sredstva za potalijaniti hrvatsku djecu.

Nema sumnje, da je talijanski iredentizam postao tako poduzetan jer stoji pod zaštitom talijanske vlade. Na jurbu države događaju se stvari koje ne bi trpjela ni jedna druga vlada na svijetu ale koje trpi gospodin Körber — stvari koje su upravo sramotne.

Dokle se zбивaju ove spletke na škodu i sramotu države a da austrijske oblasti niti ne nastoje zapriječiti ih, dokle toliko opjevava „civilta italiana“ vredja Hrvate sa epiteti asini, cani e porci, jamo brane svoj jezik i svoju narodnost, talijanski konzul u Zadru usudjuje se protestirat kod namjestništva da sa nekog hrvatski studenti na parobrodu Gödöllő tobože zavikali: „Perreat Italia“, što se je u ostalom dokazalo kao lažna denuncijacija Talijana.

Na zahtjev talijanskoga konsula u Zadru bivaju zaplenjene hrvatske novine u Zadru, koje brane Hrvate od talijanskih napadača.

Dalmatinski namjestnik obratio se je ovih dana putem rečkoga guverna na ugaro-croatu da ova zabrani da se na njezinim parobrodima pjevaju hrvatske pjesme, jer da će se inače zabraniti tim parobrodom dolazak u Dalmaciju!

Takove stvari ne služe na čast ni namjestništvu ni vladi, i sve to događa se u Austriji dok se u Italiji javno i u prisušu vladinih službenika vredja hrvatski narod najinfamnijim pogrdama, dok se u Italiji sramoti habzburško cesarstvo i samoga našega presvetloga cesara.

Naše strpljenje je iscrpljeno; vlada igra u Dalmaciji pogibeljnu igru, kojoj mora već jednom kraj učiniti, ako neće da se Dalmatinci late akrajnoga sredstva da spase svoju narodnost. Konačno upita Bianchini ministra kani li urediti jezikovno pitanje u južnih pokrajinah i uvesti u Dalmaciju hrvatski kao uredovni jezik, kako je to dalmatinski zemaljski sabor opetovno zahtijevao? Koji vam brani, reče Bianchini, da energičnom rukom odbijete umešanje iredentista u naše južne pokrajine i da pravdom politikom učinite kraj bezvremnoj agitaciji?

Kad je Bianchini dovršio ovaj svoj govor svi su mu slavenski zastupnici čestitali, a talijanski zastupnici nisu imali obraza

s m mlada častika, kako je bičem ošinuo vojnika, koji je vodio dva natovarena konja. Krv bješe obilila lice onomu momku. Častnik se malko lećno, opaziv tu krv, a siromah momak ni da bi pisnuo. Disciplin! — Sance je palilo, sve se pušilo od vrućine. I druga vojska, pješadija, promicala se tom cestom. Promatrah one izmučene ljude, ona tužna, bleđa i umojena lica, i pitah sama sebe: gdje im je zavičaj, kamo idu? Idjahu šuteći, obješene glave, vukudi za sobom noge, salomljeni i skršeni. Jedan se momak visok i plave brade srušio posred ceste i — pocrnio. Liječnik dotrča k njemu, opazi odmah, da mu neima više spasa, pa reče njemački: — To je već treći.

Jedan se vojnik bio sagnuo nad onoga koji bijaše u smrtnom trganju, poljubio ga i rekao mu nekoliko riječi poljskim jezikom. — Bili su možda prijatelji, možda susjedi, možda su zajedno proživjeli djetinstvo, tko bi znao u kojem kraju? Sad se razstadoše za uviek. Onaj Poljak jecaše. Gledah za njim. Sa vrha brigae obavrio se jošte jednom na svoga druga, koji je ležao uz cestu gdje ga kašnje ukopasmo. U prvi mrak odgje kao nekako Ernesto i ja dva hrastića, istesamo čvrst križ, pa ga zabosmo u onaj samotni grob. Kašnje podjismo na stražnu na jedan vrh. Noć bijaše vedra i sjajna. Ležali smo na rosnoj travi i gledali onaj grob, koji se je crnio uz cestu, obiliven sjajnom mjesecinom. Bijasmo umukli, nagnav se na svakojake misli.

(Nastavit će se.)

ni da jednom samom besedom prigovore. — Bianchini pogodio ih je u srce a vladu primio je s tim govorom za ušesa. Nego vlada za to mari i nemari. — U istinu čini se kako da su se svi dogovorili da će Austriju upropasti.

Dopisi.

Iz Jelšan. Došlo je vreme da se kad i iz Jelšanske občine što veseloga čuje. Evo me gosp. urednik da vam se javim.

Dne 15., 16. i 17. pr. m. imali smo občinske volitve. Sve je išlo kao po loju u ređu, bilo je u sva tri tiela odano 100 glasova a sve za ista predložjenike.

U III. tielu bilo je 60, u II. 32 i u I. 8 glasova bratskih.

Pošto smo imali 29. pr. m. volitve načelnika bilo je taj dan mili ti Bože smeha i veselja od radosti, a bogme nasmije se tu više puti i velevredni naš gospodin glavar Manussi, kojemu smo kad se je s nami oprašćao, najprvo sa gospodinom načelnikom i osam savjetnicu dajući desnicu ruku zakliknuli tri kratki kljci živio naš gospodin kotarski glavar.

Gospodin kazao je da se vrši točno voljni red i zakon, i da ima svaki svoje što ga po zakonu ide. Bogme bilo je tu i žrebanja, a sve u smehu, radosti i veselju.

Kako sam gore rekao, i opet se radosno nasmije gosp. glavar što smo bili onako veseli kao i rođjena braća svo občinsko zastupstvo.

Gosp. Josip Štemberger iz Jelšan zaviri u nekakovu knjižicu i upozori g. glavara da u zakonu stoji da savjetnici ne smiju biti u rodbini. Gosp. glavar upita koji su u rodbini, pošto g. Štemberger odmah odbrusi, u rodbini jesu Kalčić i Frol i Kaljuža, Frol ima za ženu Kalčićevu sestru a Kaljuža ima za ženu Frolovu sestru, te pošto je imao Kalčić 22 glasa a Frol 17, tako ostane Kalčić savjetnikom, a Frol propane i reče, propanem sa zadovoljstvom samo kad smo tako veseli i kad se zakon pošteno vrši.

Nu bilo je još kod toga mnogo govora ali kad bi sve ovdje navadjao, bi i Vam gospodin urednik možda dodijao, za to moram da popustim mnogo govora.

Bilo je konstituiranje občinskoga zastupstva, zakletva g. načelnika i osam savjetnika i onda pada svaki savjetnik desnicu ruku čestitomu g. glavaru i obeća, da će skrbiti za dobrobit naroda, i onda se gosp. glavar pozdravi najprije sa gosp. sadašnjim načelnikom, kojega da vam niže neznani, pak sa bivšim načelnikom Čekada i onda sa osam savjetnicima i onda nas g. glavar pusti i ide put postaje Sapjane a mi mu zazelimo sretan put.

Dužnost mi je, da vam javim g. urednik izvolili jesmo za načelnika muža čestitoga Jakova Valenića iz Dolenj, a njegova dva zamjenika g. Antona Kalčić-a Barela iz Lipe i Josipa Hrabra iz Novokračine, savjetnici gg.: Ivan Čekada iz Jelšan, Josip Prebilić iz Pasjaka, Anton Kaljuža iz Dolenj Josip Princ iz Podgraj, Mate Zmajila iz Rupe i Josip Udovič iz Jelšan.

Kad nas je g. glavar pustio, još se je je svo občinsko zastupstvo za četrt ure za nekoje malenkosti porazgovorilo, još par riječi i onda hajd, da se štogod i želudcu zadovolji kod g. Josipa Frola krcunara.

Kad smo malko podložili i popili tašćicu dobre kapljice istrana, došlo je i lepih narodnih pjesmica: U boj, Liepa naša domovina itd. itd. Dočim se je sjetio g. načelnik i naše vriedne Družbe sv. Cirila i Metod, brže bolje se digne g. Antona Kalčić-a Barela nešto prihuljen i traži tanjur i hajd okolo trpeza govoreći, draga gg. što koji primore i zgrabilo se svoticu od K 10 i 42 h ostatak od računa 60 h, po sabiranju podjeli još gosp. Josip Prebilić 5 K, dakle skupno 16 K, 2 h. Ovu misli svoticu, ali dobre volje danu, ovaj novac je Anton Kalčić izručio g. tajniku Kregaru, da ga pošalje tamo gde mu je mesto t. j. na Volosko. — Još bi toga mnogo bilo, ali za danas dosta drugi put više.

Iz Barbana. Molim vas gospodina ured. niće blagoizvolite tiskati u vas cijenjeni „Narodni list“ slijedeće:

Dne 6. i 7. tek. mj. imali smo občinske izbore. Treće talo biralo je dne 6. t. m., a drugo i prvo dne 7.

Vidilo se je prve dane ovoga mjeseca kako su se protivnički kolovođe mještani i potajno razgovarali. — Agitirali su osobito predprošu sabotu i nedelju. — Da bi nas mogli laglje varati malo je neki punterski bankista našega Špađu neka pokazuje cedulju na kojoj su bili štampani naši zastupnici. Ali Špađa bio je lukav pak nije toga učinio jer je znao da bi oni kroz noć tiskali cedulje žute boje, pak bi tako varali naše ljude i mutili izbornike.

Kad je počeo izbor u trećem tielu počeli su protivnici prieti i strašiti, ali kada su vidjeli da ne moru ništa opraviti povukli su se i ostali opareni.

Izbor je svršio na večer u pet sati, te je bilo jednoglasno izabrano 8 naših zastupnika i 4 zamjenika.

U drugom tielu mislili smo da će se postaviti u borbu jer su došli za rana stari šarenjački župani ali kad su vidjeli da smo mi kao stiene počeli su i fanatički Talijani glasovati za našu stranku, među ovimi i šior Defranceschi tako da smo i u drugom tielu izabrali jednoglasno naše zastupnike. U prvom tielu znali smo da neće biti slabega. Birači prvoga tiela odlučili su da se postavi u zastupstvo jednoga šarenjaka gospodina Jovakina Klevu. On je bio izabran ujedno sa drugih 7 zastupnika te je i on glasovao za našu stranku. Valja da znaju čitatelji „Narodnoga lista“, da su Barbanci stavili za kandidata gospodina Jovakina Klevu, jer on je pošten čovjek i dobro viđen među pukom.

Kamo ureće da bi svi Talijani šarenjaci i Križeli u Istri bili pošteti i pravdni kako je Kleva. On nije nikakov bogataš, on je mali trgovac od siromašne obitelji, ali pošten od glave do pete. On je brat od ašošara Cleve.

Mi se ufamo da će se slagat sa svimi zastupnici, te ćemo ga birati prvim savjetnikom.

Ovo su imena izabranih zastupnika III. tielo:

Sebastijan Malabotić, Ivan Parhat, Pave Glavaš, Jure Duras, Ivan Plisko, Martin Parca - Cesar, Marko Kontosić i Miho Koroman.

II. tielo: Ivan Čanblit, Ivan Kolić-Jureša, Ivan Bulić - Soldatić, Ivan Lupetina-Rončić, Ivan Filipović-Parket, Ivan Kontosić - Vorih, Jakov Čičevan - Jakuč i Jakov Bojnić.

I. tielo: Joakin Cleva, Mate Parhat-Lajketić, Valentin Jereb kapelan, Josip Mirković-Margan, Ivan Mirković, Jure Kolić, Martin Dragozet i Niko Šumeta.

Iz Dobreča. Va našoj podeštariji va Lovrane ku smo sazidali i mi ki smo od hrvatske stranke, naš poperdili drže sednice za njihovo društvo od vapori „Unione Istriana“, kako da bi bilo to njihovo. Neki su nam rekli da su komunskim novcem platili i prah kega su rabili za maškule, kađe je prišla va Lovran cela poperdilska banda za inagurat njihovi vapori. Ča naš podeštara misli da je on sam gospodar za trošit za stvari ke se događaju proti nam? Čemo malo videt kada budu izloženi komunski beći, računi, ke ćemo doć vizitat mi Dobrečani ki se ne bojimo sveh poperdli.

Kad je pasal od Moščenic naš pok. biskup Šterk onput nisu imeli praha za maškuli a za poperdilske fešte ja!

Pazite vi gospode va podeštarije znać i nam teče krv pod kožom.

Dobrečani.

Domaće vijesti.

Zabava na korist božićnoga drvca što ju je priredio u Zori dne 8. t. m. g. Boga ml. Frisek uspjela je upravo krasno. Vrla naša ljčilišta glazba igrala je pod vječitim ravanjem svog kapelnika baš majstorski. Takvom činom i takvim čuvstvom odigrala je sve točke rasporeda, da nam se je pričli-

njalo kao da imamo pred sobom velegradsku glambu što je i pokazalo burno odobravanje iz svakog odigranog komada. Evala i g. kapelniku i gg. glazbenicima!

Raspored bio je sastavljen samo od slavenskih komada: imali smo prilike, da se naučijemo i česke i poljare i ruske pa i naše jugoslavenske glazbe. Concertat na kontrabas morao je izostati radi nepredviđenih zapreka nu za to nam je odigrao g. Jirat jednu rusku ululjanku na celu tako vješto kao da iz njega govori.

Vrhunac uznesenosti bio je postignut kadno je stupila na pozornicu nam jur poznata mala gospodjica Frida Frisek. Ona je odpjevala osim pjesama naznačenih u rasporedu još i Zajčevu „Domovini i ljubi“ svojim simpatičnim i ugodnim glasiećem, tako lepo i mlo, da u nas srsi prolazi. Burnim pljeskanjem odulili smo joj se za krasno pjevanje a pružena bi joj i lepa kita cvieća. — Živjela gospodjica Frida, te pjevala još često na korist našeg poštienog i siromašnog naroda!

Iza koncerta primila se mladež u kolo i veselo plesala do u kasno doba noć.

Žalimo, što moramo zabilježiti, da je posjet ove krasno uspjela zabave bio slab. Mnogi će se izpričavati zlim vremenom, nu mi smo ipak tamo vidjeli i starijih gospodja i starije gospode, kojima nije prečilo zlo vrijeme. I ako je posjet ove zabave bio slab a veseljom bilježimo, da je materijalni uspjeh iste za naše okolnosti bio veoma povoljan. Držeć se one sv. pisma: „Što daje desnica neka nezna za to ljevica“, ne ćemo iznašati ovdje imena one gospode, koji su bud što preplatili, ili darovali, ili poslali ulazninu, već javljamo samo, da je ova zabava pošto su bili isplaćeni svi neobhodno potrebiti troškovi, doprinešla dvjesto trideset i tri krune i dvadeset para za priredbu božićnoga drvca našoj miloj hrvatskoj i slovenskoj dječici u Opatici.

Zahvaljujemo za to ponajprije g. Friseku i njegovoj gospodjici kćerci Fridi, svoj gospodi lječilišta glazbe, gospodjicami i gospodi, koji pripomogoh pri priredbi zabave i za vrijeme iste, svim onima, koji za zabavu posjetih i svim onima, koji što preplatih, darovah ili poslaha ulazninu. Nek svima dobi Bog stostruko naplati!

Već sada smatramo si dužnošću objavit svima, da se ove godine neće ići po kudama sabirati darove za božićno drveć, kako se je to običavalo dosele, već javljamo da darove u tu svrhu primaju gg. mjestni učitelji hrv. škola i gospojinski odbor za priredbu božićnoga drvca sastojeći od gospodjica:

Aveline i Amelije Jurković, Marije Letiš i Anke Tomašić.

Prerana smrt. Danas osam dana zakopali smo na Voloskom mladića Frana Sučić sina pok. Jakova Sučić, koji je bio na austrijskoj polarnoj ekspediciji. — Pokojni Frane podlegao je smrti u ranog doba od 22 godina. Sprovd mu je bil jako lep. — Neka Bog utješi udovicu majku koja je u malo meseca izgubila treće dece.

Naša potrpiljivost. Nedej na 9. o. m. hodili su po ostarijah na Voloskom i Matuljih jedan Talijan i jedna Talijanka okole kantat s kitarom. Kantali su se zna talijanski ali tako grdo, da je bilo za ča bežat. Mislite da njim je ki ča prigovoriti? Ni besedi nego njim je još svaki od nas dal po nekoliko krajcari. Da pak ki Hrvat pride kantat u Italiju ali va Poreč hrvatski, hitili bi ga Talijani zajedno v more. Pul kega je više kulture, a šior Costantini, pali nas ale puli Talijani? Vaša je bruttura a naša je kultura!

Grana nesreća va Studenoj. Prošu nedelju jutro bila je pozvana sudbena komisića va Studenoj. Jedna dvanajstletna divojčica imenom Marija Bernalj je najne prošli čedan va društve z drugumi pastircami pala blago. Buduć je bilo zima pastirice su nanetile veli oganj a Marija Bernalj legla je kraj ognja i zasapala. Dek je spala vžagali su njoj se berhati tako, da je sva roba na njoj sgorela. Onako spečena skočila je va jednu bližnju vodn pak njoj se je sva koža olupila od tela. Tako izmučena

se je sirota dovukla doma kada je nekoliko dan za pogibala u grobnih mukah dokle ni sabotu zdahnula.

Krstićevi kontrabandi. Doznajemo, da Krstić svako malo po noći pride u Ičići svojem prijatelju Anđulu i na Matulji svojoj staroj. Kad bi žandarmi samo hteli bi ga lako mogli prijet. Morda pak su Krstića nabranili, da se ne sme pustiti prijete, zač ako se pusti, da ga neće zet za pram. Ki ma puli nas je sve moguće!

Kapitan Grego in gattahala. Primamo iz Laništa senzacionalnu viest, da su subotu na 8. o. m. na večer žandari odpejali nekovanega u zatvor va Buzet bivšega učitelja Marijana Marchi, nazvanoga „Grego“. Obitšen je, da je uvredil našega premilostivega Cesara i Kralja.

Grego je va službe od Talijani i desna raka Krstićeva. Istarski Talijani se moru baš dičit da imaju va svojoj službe ljude à la Marchi i Krstić. Talijani bi se združili samim vragom paklenskim samo ako bi njim pomogal da pride Istru pod svojeko krunu. Krstić mora poć četiri meseci i pol nutar. Najbolje bi bilo da stave njega i Marchia skupa barem bi se divertili à la Grega... — To je vražja moć Krstićeve kalamite.

Jedan upit na c. k. kapetanat na Voloskem. Mi smo va broju od 24. julija 1901. našega lista doneli notu c. k. kapetanata na Voloskem od 22. decembra 1898. br. 15870 u kojom je c. k. kapetanat zabranil Krstiću, da ne smije štatat „Pravu Našu Slogu“ v Reke dokle je redakcija iste na Matuljah. Ta nota podpisana je od bivšega Fabiani te se je Krstić istoj pokoril. Na 6. novembra 1900. počela je „Prava Naša Sloga“ opet izlaziti za svem tem, da je redakcija bila na Matuljah a tiskala se je v Reke. Ča je Fabianu bilo protuzakonito to je kapitanu Scarpe bilo zakonito. — A zakon? Smokvi! Sađa je kod kapitanata opet naznačeno, da je redakcija na Matuljah a Krstić biva v Reke tako da ga žandarmi samam strasja da pride na Matulji. Vrhun tega zakon govori da kad urednik jednega lista mora bit va prižne ne more bit redaktor nijednega lista.

Mi predpostavljamo da c. k. kapitanat pozna zakone pak pitamo ga kako more, obzirom na gori navedenu notu, i obzirom na to, da je Krstić v Reke i da bi moral bit va peržane, dopuščat da „Prava Naša Sloga“ nadalje izlazi. Ili zar za Talijane ne vredi zakon? Nas malo mari izlazi ili ne „Prava krav“ ali hoćemo, da upozorimo svet kako se kod nas zakon vrši kad se radi o Talijanih.

Direktori od „Unione Istriana“. Novo talijansko društvo od vapori ima više direktori nego pasižeri. Svi ti direktori zapovedaju kapitanom, mornarom i makinistom kako na jednoj „barca di Caronte“. Va Lovrane je jedan od direktori i gospa Marietta. Ona gre svaki put kada vapor pride va Lovran s pletlom na mul, broji pasižeri dava ordini kapitanu inšoma: direktor va berhaueh. — Na Voloskem je za direktora meštar Pegan. On je svako jutro na Voloskem mulo; i on broji pasižeri, dava ordini noštrumu i mornarom. Čini se, da se ti direktori malo fidaju va svoji kapitani, kada sami broje pasižeri i zapovedaju mornarom. O povera Bellona!

Pobožna dušica od gospe Kontese. I opet smo usiljeni, da se malo pozabavimo z gospom kontesom. Pred malo vremena je na Voloskem sude služil jedan mladik, Vološak, ki doduše ni zatajil svojga roda i jezika, ali ki se sve jedno ni pačal va ni jednega a ni va politiku. Kontese ni bilo pravo, da ta vredni mladik služi va svojem rednom meste, pak ča je storila? Šla je njegovoj ekolekcije, gospodinu prezidentu od spela va Trst pak mu je nalagala, da ta mladik dela na Voloskem hrvatsku politiku, da se pača s Hrvat, da se ga mora premestiti s Voloskega. Na to se je dogodilo, da je bil ta mladik valje za tem premedčen z Voloskega.

Ni to paklenska hadobija od gospe kontese a recite malo? Još će reć, da ja Hrvati napadaju ni krivu ni dušnu! Ako kontese tako dela proti jednomu domorodcu

Vološaka (morate znati, da je i kontesa Vološica) samo za to zač se ispoveda Hrvat, kako bi postupala proti jednomu drugemu? Još jednu.

Na 1. junija preselila se je pošta na Voloskem iz kuće g. T. H. u kuću gospodina I. S. Gospodin I. S. je kako se zna Hrvat — pak kontese ni bilo pravo da voloska pošta gre va kuću od voloske Hrvata pak ča je storila? Dala je, valjada od Krstića, napisat nekakovu molbu na direkciju od pošte va Trst da se ne dopusti prenest poštu va kuću od gospodina I. S. zač da bi tako bila pošta zvan raki i šla je s tom molbom od kući do kući podpisat pobirat. Na molbu podpisalo njoj se je jedno dvajset voloskih kalabrez ali ni jedan pošten i nepristran čovek ni htel tu molbu podpisat, zač je znal, da ni istinito ča je va njoj napisano i da je ta molba učinjena samo iz političke mržnje proti g. I. S.

Gospa Kontese je poslala tu molbu na direkciju pošte va Trst. Direkcija va Trstu je dala razvidet ako kuća g. I. S. odgovara za poštu i osvedočiv se da ja povrnula ju je svojomu blatnemu izvoru i pošta je šla va kuću od g. I. S. a kontesa je ostala z nosom.

Ni najzločestiji čovek ne bi gledal na takov način naškoditi svojemu iskrnjemu kako je to kontesa učinila va oveh dveh slučajeh. I još se kontese drži tako pobožna klauča da će živa na nebo zletet. Ni ti hujega vraga nego je Talijan. On će učinit iz političke mržnje svojemu protivniku najveću zločestou.

Novi hrvatski dnevnik u Osijeku. Dne 16. o. m. počet će u Osijeku izlaziti novi dnevnik pod nazivom: „Narodna Obrana“ sa programom združene opozicije. — Narodna obrana“ branić će hrvatsko državno pravo kao u obće sve hrvatske političke i gospodarstvene interese. Radi toga dužnost je svakoga pravoga rodojuba i narodnog društva komu sredstva dopuštaju, da se predplati na „Narodnu obranu“. Ista će stojati za celu godinu 24 kruno. Uredništvo i uprava nalazi se u Osijeku, Žitni trg br. 6.

Još Unione — Italijana. Da smo mi imali pravo kad smo u „Narodnom listu“ pisali, da Talijani nisu ustrojili parobrodarsko društvo, koje oni nazivlju „Unione Istriana“, za korist puka, nego samo radi politike, vidi se takodjer iz pesmice, koju je Salo stampal va zadnjoj svojoj špuđare. Va toj pesmice prez „suga i sostanze“ se nahajaju i ove besede:

Perchè noi gavemo l'Union Istriana
Che pensa e che parla in lingua italiana.
To je čisto i bistro rečeno, da to društvo ne pozna drugoga jezika nego talijanski a ipak neće nijedan bit tako trubast pak reć da su Mošćeničani, Lovranci, Veprinčani Talijani. Nego istarski Talijani su usled slepoće našega govorna postali već tako objestni, da neće da poznaju v Istre nikakovu drugu narodnost nego talijansku. Kad ih budemo počeli mlstat po gobah onda će nas seguro poznat.

Schreiber i politika. Više njih nas pita da kako je moguće, da se Schreiber jedan c. k. činovnik podufa dočekat doktora Benatta za kega se zna da je ovamo došal po političkem poele.

Mi tem ljudem odgovaramo, da mi ne moremo nikako razumet kako je to sve Schreiberu dopušćeno. Da jedan c. k. činovnik hrvatske ili slovenake narodnosti ča takovega stori bili bi ga puni svi talijanski foji, deputacija bi šla va Trst i va Beč, interpelacije bi letele jevo i desno. A mi? Huje nam budi!

Što va Austrije, al va Čeze? Po zakone mora svaki brod al vapor imet naznačeno uz ime broda i mesto kamo pripada ili ki kade je registriran. Ta zakon vredi za svakega samo ne za talijansko društvo od vapori. Njihovi vapori imaju samo ime „Larana“ i „Cheruo“ ali ne zna se kamo te žabe spadaju. Zač se ne napiše na vapori i mesto kamo spadaju? Za to zač ti talijanski vapori nisu još plaćeni pak spadaju još na starega gospodara Cesara va Trstu a lovranske poperdill varaju bedaste lovranske kmete, da je to lovransko društvo.

Jedan kapitan.

Krstić i Ungaro-Croata. Krstić, od kada je pobegal v Reku, svaki dan pride na molo Adamić v Reke na svaki dolazak i odlazak talijansko-poperdilsega vapore. — Jedan prijatelj našega lista v Reke piše nam da je Krstić pul ungaro croate prošil kakovu god službu makar za „cimi čapevat.“ Oni od ungaro-croate su mu rekli da mu za sada ne moru dat nikakovu službu „zač da njim ona vrašja talijanska konkurencija previše škodi“. Kad ni vapore skoći Krstić na peškariju pak pita starega Spadu: — Čo, Spada, ti ga Papaline talijane? a Spada njemu: — No dottor ma go sardeline fresche. — Da dova? — Da Cerkenice! — Ajbó, neću ih, perke le xe croate.“ E, via lu na molo Adamić!

Pjavanje „Lavora“. Pošto se g. Gervais vratio, daje se gg. članovima na znanje da će pjevacka proba biti u sabotu točno u 8 sati na večer.

C. k. kapetanatu na Voloskem na uvaženje. Dne 10. o. m. pripeljali su žandarmi u zatvor ovoga suda nekoga kmeta iz Klane Martina Baraka br. 105 da odsjedi kaznu od 2 dana za nekakvi šumski prekršaj. — Kmet je odsjedio ti dva dana, onda je šal se priužit, zač da je već dne 27. 9. do 29. 9. o. g. odajedio tu kaznu od 2 dana, kako se je i va sude ustanovilo, ter je već 18. 10. o. g. i plaćal trošak prehrane po 2 K 24 p.

Siromak zgubil je šetmanu dela, bil va prižne 4 dni mesto dva i na veliku sramot odpeljan po žandarmerije.

Preporučamo poglavitomu g. kapetanu da svoje ljude, koji takove pomutnje sakrivljuju, priuči malo boljemu ređu. — Ovilh dans je to već drugi takov slučaj.

Trgovcem vina do znanja. Gospodin Ivan Gržinić trgovac u Humu Buzet (Istra) ima izvršnog istarskog vina na prodaju. — Uzorce šalje na zahtjev.

Junta va Poreču dobila opet po nose. Čujte! Va sv. Lovreče kod Labinja odlučilo se opret jednu pučku školu. — Tamo žive skoro sve samo naš puk, pak stvar naravski, da je oni puk želel da se va toj škole hrvatski podučuje. Ma štor no! Junte to ni bilo pravo. Ona je tela, da se tamo opre talijanska škola i tako puk potalijanci, da se laglje pripravi Istru za gladna Italiju. Tu se je rekurilo i rekurilo, dokle je najzade najviši sud rekal svoju.

On je rekal: Dajte Hrvatom hrvatsku školu aš va materinskem zajiko te se dečica laglje i bolje učit, nego va talijanskem zajiko. Va sv. Lovreče mora se opret hrvatska škola!

Varamente! Ča bi teli, da naša dečica jedan put rabe štilek kuko i Lukeni, ki je našu neboga cesaricu ubil?

Na Podgrašćine je velika nevolja. Od tamoh se tuže, da još nisu nikad tako sa strahom pomisljali na zimu, kako ovo leto. Sve ča su poseli i posadili, uništila njim je tuča, a ča je njoj ostalo, ono je dofnila suša. Narod se je obraćal i na goveran i na junta za pomoć, ali sve je bilo zaludu. Pak tako se mora oni svet selit po svete od nemilega do nedragega da skuca kade ki krajcar, da oni doma ne poginu od glada i nevolje.

Za one siroti sirotaste nima junta beći a za Krstića i drugi prodanci ima ih i previše. Bože mili, do kada će to tako durat?

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru primili smo od g. I. Kregara občinskog tajnika u Jelšanah K 1602 sakupljenih za družbu na dan konstituiranja novo izabranog občinskog zastupstva u Jelšanah. (Glej dopis iz Jelšana op. ur.) Živili Jelšanski občinari!

Gospodin Vjekoslav Perčić-Poljanac iz Spinčić darovao je družbi 1 K 50 h zaslužnih kao pristojbu za svjedoka.

Razne viesti.

Grofica Stefanija Louyja miala tužit svojga oca, belgijskega kralja Leopolda, aš njoj se krati dat materinstvo, ko njoj je pustila pok. mat.

To se zna, da neće ostat prazneh ruk, kako Krstićeva neboga žena.

Broj rekruti pod našem cesarom nišlo se je odličit ih za buduće leto 145 tisuć 500 i to: k „linije“ i „rezerve“ 20 tisuć, k landveru 22 tisuće 500 a drugamo to će reć onega za 3 leta, al pak za na „marinu“ 103 tisuća.

Nego bi reć, da će se morat broj malo skratit. Cemo videt!

Englezi opet dobili po repe od Somali, to je narod tamo blizu „Crijenega mora“ preko kega je Mojsija peljal Izraelci. To ni baš dugo od oneh pajezit, kada su pred ko leto i Talijani bili nabikzani.

Pravo njim stoji! „Ki za tujom vanom pođe, sam ostrizen kući dojde“.

Različite veri na svetu. Na sveta se nahaja 525 milijuni kršćan. Međ svemi je 350 milijuni 800 tisuć katolik (to smo mi) 162 milijuna 440 tisuć protestant, 103 milijuni 180 tisuć staroverac, i drugeg kršćani 5 milijuni 580 tisuć. Nekršćan pak je: Muhamedanac (Turki) 197 milijuni 250 tisuć, Židov 9 milijuni 700 tisuć i pagani 823 milijuna duš. Iz ovoga se vidi, da je još skoro polovica ljudi na svete, ki su krive veri. —

Plodna ženska. Va Napulje živa neka Mandalena Cravetti, koja va 19 let ča je oženjena rodila je samo 62 dece i to 59 muških i 3 ženske. Ne zamerita ako je — malo! Ova ni siguro zibelicu za niš parčala kako — gospa Berka.

Najmanji otrok na svete. Pred malo vremena donesal je jedan otac va Newyorke va špital jednega otročica va — skurtose od kartl. Glava mu je bila velika kako pol kokošjega jaja, a prsti na ruke tanki kako — fulminati.

Dahtori su sve moguće storili da bi tega patuljčica uzdržali živega, ma ni bilo koristi. Otročić je vendar umrl. Za ovoga pak ni bilo potrebi zibelice parčevat!

Kačka va želudca. Va Italije va grade Trevize čutil je neki Boschero više vremena bol va želudca, a da mu nisu svi dahtori mogli pomoć. Neki dan mu se je splazila na usta kačka duga 50 cm.

Za jednu Italiju ni to niš posebnega, kada znamo, da oni gladuhi jedu i — kački. Kardinali. Na svem svete sada žive 60 kardinali. Od oveh je: 37 Talijani, 7 Francezi, 4 Španjoli, 4 Austrijci, 2 Nemca, 2 Engleza o po 1 Belgijac, Portugalac, Amerikanac i Australijanac.

Vej se ga taneki, da je Salo ostal pul Ježuvitari morda bi bil i on već kardinal, al barem kalovnik.

Najveći sklesan kamik nahaja se va grade Balbeke va Sirije. On je dug 18 m. a širok i visok po 6 m. — Ima čakle 648 kubik metar.

Ovi kamik bi dobro tanekemu za vrat obesit, pak ga porinut va dubine morskog, kako ono govori sveto Pismo.

Samanj od devičin. Va občina Bondy va Ungarskoj je navada, da svako leto va setembre drže samanj, kade mladici zbiraaju devičini. One se lepo obuku i nacinirijaju, pak se šću po samnje. Mladici pak hitaju oće okole, dokle najđu ku, ka njim se do-pada. Onda ju zovu sobom v oštariju, kade lepo piju, pak ako je sreći i valje se zaruce. Treba najme znati, da tamo ni „peknjic“, kako negdere, kade se mladost skupa najde, nego su sela jako na dugo, pak nimeju mladici priložnosti, da se spoznaju s devičinami.

Čudan muzej. Jedan francecki učonjak ima 920 čovečjih glav od sveh ljudskih plemeni na svete.

Još da čeka na Salovu tikvu, pak da onda ne misli već te čoveče glavi nabirat.

Dva haluna trešli su se neki dan va zrake ili ajere 1000 metar visoko. To je jedan jako redak događaj. Jedan je bil soldatski iz Varšave, a drugi ruski iz Novog Georgijejski.

Zahvala.

Niše podpisani zahvaljujem slavnom veteranskom društvu što mi je u mojoj bolesti blagoizvoljelo dati podpora od 30 kruna.

Opatija, 12. studena 1902.

Anton Knašč.

Br. 3303.

Oglas.

Usljed odpisa c. kr. kotarskog poglavarstva u Voloskom od 28. 10. 1902. br. 15775 III. ovime se do obćeg znanja stavlja, da portugalska vlada dopusti pristajanje u portih Lourenzo-Marques i Beira samo pod slijedećimi uvjeti:

1) u Lourenzo-Marques, da se dokaže posjed novčanih sredstva za održavanje, kao dozvolu za putovanje u Transval ili da se ostavi 20 Lira;

2) u Beira, da se pokaže putni list na Rodesia i da se ostavi 5 Lira, ili da se dokaže pogodbu za radnju ili posjed od 50 Lira od kojih mora se ostaviti kod redarstvenog povjerenika 20 Lira.

Obćinsko glavarstvo
VOLOSKO, dne 10. studena 1902.

Načelnik:
Stanger.

Br. 3580-02.

Oglas.

Temeljem §. 22. oružnog propisa od god. 1869. pozivaju se svi oni rođeni 1880., 1881., 1882. podpadajući dužnosti novačenja pod pretjom dozvoljenih zakonskih kazna da se u mjesecu novembru 1902. kod poslanoga glavarstva za vrijeme uređ. satih za popis prijave.

Ovom prilikom upozoraju se svi oni tuđinci u ovoj obćini prebivajući koji žele u ovom kotaru stavljeni biti, da to prigodom gornje prijave posebno prijave isto tako i eventualne pogodnosti temeljem §. 31, 32, 33 i 34 spomenutog zakona za oslobodjenje od vojničke dužnosti, imadu se pravodobno ovamo prijaviti.

Konačno se opaža da propustaj prijavnih propisih ne znanja ovih poziva kao i dužnosti oružnog propisa neizpričavaju nikoga.

Glavarstvo obćine

Volosko, dne 1. novembra 1902.

Načelnik:
Stanger.

Sjećajte se
družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Odvjetnik
Dr. Matko Trinajstić
prouzeo je pisarnu
odvjetnika
Dra. Josipa Stanića
na Voloskom.

Broj 5087.

Oglas.

Daje se do znanja, da se mladići rođeni godine 1882. nalaze u I. redu, oni godine 1881. u II., a oni rođeni godine 1880. u III. redu dojadućega novačenja.

Svi ti mladići imaju se prijaviti radi popisa ustmeno ili pismeno kod ovog glavarstva do zadnjeg novembra 1902. osobno, ili ako su zaprećeni ili odsutni, po svojih roditeljih, ili skrbnicih, i to pod pretjom globe od K 10—200.

Molbe za oprost od vojništva (pogodovanje) imaju biti predane ces. kr. kot. poglavarstvu u Voloskom u mjesecu januaru ili februaru 1903. ili najkašnje prigodom novačenja. Koji se želi podvrci novačenju u kojem drugom kotaru, ima kod prijave učiniti molbu.

Opaža se, da u opredeljenom vremenu nečinjene prijave za popis, i nepoznavanje zakona neizpričava nikoga.

Glavarstvo obćine

KASTAV, 24. oktobra 1902.

Glavar:
Jelušić.

Zaštitna marka: Sidro.
Liniment. Caps. Comp.
iz Richterove Ljekarne u Pragu

jest obće priznato kao izvrsno ublažujuće sredstvo za narihanje; dobije se u svih ljekarnah uz cianu od 80 h, K 1-40 i K 2.

Kod kupovanja ovog obljubijenog domaćeg lieka neka se uzimaju samo originalne bočice u škatuljah, koje imaju zaštitnu marku „Sidro“ iz Richterove Ljekarne, tada će se sigurno dobiti originalni proizvod.

Richterova Ljekarna

„k zlatnomu lavu“
u Pragu I. Elizabetine ul. 5.

Vilekrat odlikovana * Vilekrat odlikovana.

Najstarija i najveća

Tvornica peći i zemljenih stvari

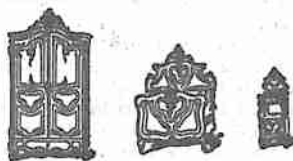
Augusta Drelse

u Ljubljani.

Bogato skladište zemljenih peći i štednika.

Peći u najnovijim bojama i oblicima, izvrstno izvedene prodaju se po najnižim cijenama od 14 kruna dalje.

Kod većih naruđa do 20% popusta. — Cienel šalju se na zahtjev gratis i franko.

Tvornica pokućstva
IGNACA KRON

dvorskog dobavljača

u Trstu, Via Cassa di Risparmio
utem. 1848. — Tvornica u Beču.

Cienel, usorel, razjašnjenje, proračuni,
nacrti šalju se na zahtjev badava.

Ljekarna D. Accurti

na Ricci.

Corsia Deák, (tik kolodvora)

preporuča svoje medicinske specialitate:

Šelženovito-Kina-Vino, vrlo ugodna okus, izvrstno sredstvo proti slabokrvnosti, živčanim bolestim, lošoj probavi, te u rekonvalescentnom stanju ina svih bolestih.

Najfinije bakalarovo ulje čisto, te sa šelženom i jodljem, direktan uvaz iz Bremena iz znamenite i svjetske tvornice: Labusen. Ovo čuveno ulje rabi se za velikim uspjehom proti: sušici, škrofuli, rakitički, plućnom kataru, kašlju i košnom osiku.

Izvrsna Salsaparilje Kon-duraa, izvrstno sredstvo za čišćenje krvi osobito ina tajnih bolesti.

„Gallfugo“, Jedino i najbolje sredstvo, kojim se sigurno daju odstraniti kurja oka.

Škrava kapljica, Nenađkriljeno sredstvo za sve šelžičane bolesti.

Posujilnica u Voloskom

prodaje više komada
zemljišta

u obćinama: Fobri, Perenići, Kućeli, Bregi i Bukavac Gornji.

Poblize informacije mogu se dobiti u pisarni dr. K. Janežića u Voloskom.

Dr. L. Roheim

posjednik sanatorijuma,

specijalista za tajne bolesti, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospodu, a od 2—5 p. p. za gospođe na Rijeci, vicolo Germania br. 2, I. kat. Nad Ljekarnom D. Accurti.

Tiskara V. Tomićić i dr. u Opatiji preporuča slavnom obćinstvu svoje bogato skladište najfinijih i najmodernijih posjetnica, omotah, i drugih tiskanica uz vrlo umjerene ciane.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2%, kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmovo (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjernice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedjelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdane od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Poblize informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1901 iznašao je K 1161.044-30 — Garancija imala je K 133.760-—, — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1901. K 575.486-20.

Ravnateljstvo.

Prvi zavod za pogrebe u Opatiji

preporuča se svime što se odnosi na uredjenje odra, mrtvačke sobe i pogreba te skladištem u kome će sl. obćinstvo naći veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela) i križeva.

Ciane su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odnosno prijave i naruđe prima

Fran Doberlet
Opatija. — Kuća Erd.